

การพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณฝ่ายประถม
ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียน
แห่งความสุข ของยูเนสโก*

DEVELOPMENT OF THE CURRICULUM FRAMEWORK OF THAKSIN
UNIVERSITY DEMONSTRATION SCHOOL IN ELEMENTARY LEVEL
BASED ON THE THEORY OF MULTIPLE INTELLIGENCES AND THE
UNESCO SCHOOL OF HAPPINESS CONCEPT

อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์¹, พัชรเบศวณ์ เวชวิริยะสกุล² และ วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน³

Aphinant Sirirattanjitt¹, Patsarabet Wetwiriyaakun² and Witthawat Khattiyaman³

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹⁻³Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

Corresponding Author's Email: Sophon@tsu.ac.th

วันที่รับบทความ : 20 พฤษภาคม 2026; วันแก้ไขบทความ 22 พฤษภาคม 2569; วันตอบรับบทความ : 24 พฤษภาคม 2569

Received 20 May 2026; Revised 22 May 2026; Accepted 24 May 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการออกแบบและพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก 2) ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา

Citation:

* อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์, พัชรเบศวณ์ เวชวิริยะสกุล และ วิทวัฒน์ ชัตติยะมาน. (2569). การพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข ของยูเนสโก. วารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่, 4(4), 1238-1261.

Aphinant Sirirattanjitt, Patsarabet Wetwiriyaakun and Witthawat Khattiyaman. (2026). Development Of The Curriculum Framework Of Thaksin University Demonstration School In Elementary Level Based On The Theory Of Multiple Intelligences And The Unesco School Of Happiness Concept.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(4), 1238-1261.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

3) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนากอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิ และ 4) ประเมินกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนสาธิต ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และประเด็นสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคาดหวังให้หลักสูตรนี้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพตามทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข 2) องค์ประกอบของหลักสูตร มีองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ปรัชญา เจตนารมณ์ ค่านิยม เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ และองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณภาพ ผู้เรียน สมรรถนะ คุณลักษณะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร 3) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนากอบหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการประเมินกรอบหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง

คำสำคัญ: กรอบหลักสูตร ทฤษฎีพหุปัญญา โรงเรียนแห่งความสุข

Abstract

This research aimed to 1) investigate stakeholders' expectations regarding the design and development of the curriculum framework for the Demonstration School of Thaksin University (Elementary Division) at the primary education level based on the Multiple Intelligences Theory and UNESCO's Happy School concept 2) examine the components of the curriculum framework 3) study the participation of stakeholders and experts in the curriculum framework development and 4) evaluate the curriculum framework. A mixed-methods research design, incorporating both quantitative and qualitative approaches, was

employed. The target groups included university administrators, the demonstration school board committee, experts, and stakeholders. Research instruments consisted of questionnaires, interviews, evaluation forms, and focus group discussion issues. Data were analyzed using content analysis and basic statistics, including percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) stakeholders expected the curriculum to emphasize self-directed learning, adaptability to change, appropriate use of technology, and parental involvement, while fostering students' potential and talents in accordance with the Multiple Intelligences Theory and UNESCO's Happy School concept 2) the curriculum framework consisted of foundational components, namely philosophy, mission, values, uniqueness, and identity, as well as key components including vision, goals, learner quality, competencies, characteristics, learning outcomes, learning time structure, learning management, media and technology, assessment and evaluation, and curriculum administration 3) the participation of stakeholders and experts in the curriculum framework development was at the highest level and 4) the evaluation results of the curriculum framework were at a high level in terms of appropriateness, coherence, and feasibility for practical implementation.

Keywords: Curriculum framework, multiple intelligences theory, Happy School

บทนำ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายประطم เป็นสถานศึกษาที่ได้รับความคาดหวังจะมีบทบาทสำคัญในฐานะโรงเรียนต้นแบบด้านการเรียนการสอน การพัฒนาวิชาชีพครู และแหล่งผลิตนวัตกรรมการศึกษาของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้ปรัชญาการศึกษาที่ว่า “เรียนรู้ด้วยความสุข เติบโตด้วยปัญญา” (โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายประطم, 2568) ความสำคัญในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน จึงต้องสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาดังกล่าว เพื่อให้สามารถหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและการดำรงชีวิตในสังคม โดยเฉพาะในส่วนบริบท

ของภาคใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิต การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในพื้นที่ จึงเป็นสิ่งจำเป็น และหลักสูตรควรเป็นเครื่องมือในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้แสดงออกถึงความสามารถเฉพาะบุคคล พร้อมทั้งเป็นโรงเรียนแห่งความสุข และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งเพราะมีบทบาทในการสร้างความสำเร็จด้านการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) โดยเฉพาะในโรงเรียนสาธิตซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมแนวทางการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ระบบการศึกษาต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่องต่อบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย ทำให้ระบบการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนจากแนวคิดการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นความรู้ทางวิชาการเพียงอย่างเดียวไปสู่แนวคิดที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตร จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร โดยจะต้องทำการศึกษาสภาพคาดหวังในการพัฒนาหลักสูตร อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่มีบทบาทในการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการของผู้เรียน โดยผู้ปกครองและชุมชน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ทั้งในทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ และทักษะการสื่อสาร ทั้งนี้ สภาพคาดหวังดังกล่าว ยังส่งผลต่อแนวทางการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา ที่เป็นช่วงเวลาสำคัญในการปลูกฝังทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะขั้นสูงในอนาคต ในกระบวนการพัฒนากรอบหลักสูตรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายประطم ได้มีกระบวนการศึกษาสภาพคาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีส่วนร่วมต่อโรงเรียนให้สามารถพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลลัพธ์และประเมินความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน อนึ่ง ความท้าทายของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายประطم ที่จะต้องนำแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขตามแนวทางของยูเนสโก (UNESCO, 2016) ที่มุ่งในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่สนับสนุนการเรียนรู้และการ

พัฒนาของผู้เรียนในทุกด้าน โดยมีเป้าหมายหลักคือการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและสามารถเจริญเติบโตได้อย่างสมดุลทั้งด้านการศึกษาและสังคม จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษายังมีช่องว่างสำคัญหลายประการทั้งในมิติการบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญาสู่การออกแบบหลักสูตรทั้งระบบยังไม่ชัดเจน ซึ่งการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาในอดีตมุ่งเน้นเพียงกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ประการที่สองแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข ยังขาดการแปลงสู่ตัวชี้วัดและผลลัพธ์เชิงรูปธรรมในหลักสูตร ประการที่สาม การพัฒนาหลักสูตรในบริบทโรงเรียนสาธิตต่าง ๆ ยังมีจำกัดและมีกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับน้อย รวมทั้งขาดการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตรที่เชื่อมโยงสมรรถนะสำคัญ โรงเรียนแห่งความสุข และทักษะแห่งอนาคต ยังไม่ปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายประطم จึงมีความจำเป็นในการพัฒนารอบหลักสูตรที่บูรณาการแนวคิดดังกล่าวอย่างเป็นระบบ เน้นการมีส่วนร่วมและให้มีความสอดคล้องกับบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณภาพชีวิต โดยเป้าหมายสำคัญในการพัฒนารอบหลักสูตรของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายประطم เป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนให้มีสมรรถนะสมรรถนะสำคัญ ทั้งในมิติทักษะการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ควรเอื้อต่อความสุข การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมแรงจูงใจและลดความเครียด การออกแบบการเรียนรู้เฉพาะบุคคล การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยการจัดทำหลักสูตรจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน โดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรจะดำเนินการแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบเพื่อสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในระยะยาว (Tyler, 1949) รวมทั้งการประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตร จะเป็นการรับรองคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา (Guskey, 2000) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งความจำเป็นที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งช่องว่างจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา ดังนั้นเพื่อพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝายประطم ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ซึ่งมีความคาดหวังว่า แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการช่วยกำหนดกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่จะใช้เป็น

เครื่องมือและกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามปรัชญาการศึกษา เป้าหมาย วัตถุประสงค์และคุณลักษณะอันพึงของผู้เรียนตามหลักสูตรที่โรงเรียนตั้งเป้าหมายในการพัฒนาไว้ โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษาเพื่อเป็นเสมือนแผนที่พัฒนานักเรียนได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการออกแบบและพัฒนากรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีปัญหาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีปัญหาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีปัญหาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิ
4. เพื่อประเมินกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีปัญหาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก

การทบทวนวรรณกรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565) แผนพัฒนาฉบับนี้ มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งมีบทบาทในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ และเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยแผนฉบับนี้ ได้อ้างอิงจากการสังเคราะห์ข้อมูลรอบด้าน ทั้งสถานะทุนในมิติต่าง ๆ และบทเรียนจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมารวมถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก เช่น การระบาดของโควิด-19 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งพัฒนาให้ประเทศไทยมี

ภูมิคุ้มกันและสามารถฟื้นตัวได้รวดเร็วจากวิกฤต ด้วยการพัฒนา 3 ระดับ ได้แก่ การอยู่รอด การพอเพียง และการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 อิงแนวคิดสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการพัฒนาที่สมดุล มีเหตุผล พอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว ประเทศต้องพร้อมรับ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลง เพื่อเติบโตได้แม้ในสภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอน เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ใช้แนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม และเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

นโยบายมหาวิทยาลัยทักษิณ

นโยบายมหาวิทยาลัยทักษิณ 10 ค่านัดใหม่ ซึ่งได้ประกาศเมื่อ 1 ตุลาคม 2567 มุ่งสู่การเป็น มหาวิทยาลัยนวัตกรรมสังคมระดับแนวหน้าของประเทศ โดยเน้นการพัฒนาที่ก้าวกระโดดผ่าน 10 ด้านหลัก ได้แก่ หลักสูตรทรีเอ็ม (TSU Credit Bank) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (TSU for All) ศูนย์การแพทย์วิจัยเชิงพาณิชย์ และเศรษฐกิจนวัตกรรม ซึ่งนโยบายค่านัดที่ 8 การจัดตั้งโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา เป็นหมุดหมายสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัย โดยการดำเนินการนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้าง TSU Unstoppable เป็นการเติบโตที่ไม่หยุดยั้ง ยั่งยืน และเป็นมหาวิทยาลัยจากรากสู่โลก (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2566)

นโยบายคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีวิสัยทัศน์มุ่งเน้นการพลิกโฉมสู่การเป็นองค์กรผลิตครู นวัตกรรมระดับนานาชาติ ตามเป้าหมายภายในปี 2570 ภายใต้ปรัชญาการศึกษาที่ว่า “ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาเพื่อสังคม” โดยสร้างครูดีมีสมรรถนะ ผสานเทคโนโลยีและนวัตกรรมสังคมเพื่อพัฒนาพื้นที่ และมีค่านิยมหลักขององค์กร คือ Ethics มีจริยธรรมวิชาชีพ Diversity เคารพความหลากหลาย Transformation เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง Social Innovator เป็นนวัตกรรมสังคม และ Universal มีความเป็นสากล ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ยังมุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม โดย คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มีตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียนสาธิต เพื่อร่วมสร้างนโยบายและทิศทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยโรงเรียนสาธิตฯ (คณะศึกษาศาสตร์, 2566)

การพัฒนาหลักสูตรตามทฤษฎีพุทปัญญา

การพัฒนาหลักสูตรระดับประถมศึกษาบนฐานทฤษฎีพุทปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก มุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพรอบด้านของผู้เรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุขและความหมาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พัฒนาทักษะหลากหลาย และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความสุขและการเติบโตทางอารมณ์ โดยแนวคิดพุทปัญญาของการ์ดเนอร์ (Gardner, 1983) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรโดยถือว่า มนุษย์มีความฉลาดหลากหลายด้าน ไม่ได้จำกัดแค่ความสามารถทางคณิตศาสตร์หรือภาษาเหมือนแบบทดสอบ IQ ทั่วไป โดยทฤษฎีนี้ เปลี่ยนมุมมองของวงการการศึกษาและจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้และศักยภาพของมนุษย์

การพัฒนาหลักสูตรตามทฤษฎีพุทปัญญานี้ มีขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ผู้เรียน โดยขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตรตามพุทปัญญาคือการศึกษาลักษณะเฉพาะของผู้เรียน โดยสำรวจว่าผู้เรียนมีความถนัดหรือความสามารถในปัญญาด้านใด เช่น ปัญญาด้านภาษา ปัญญาด้านดนตรี หรือปัญญาด้านตรรกศาสตร์-คณิตศาสตร์ การวิเคราะห์นี้สามารถทำผ่านการประเมินความถนัด และสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน ขั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียนแล้ว ขั้นต่อไปคือการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยวัตถุประสงค์ควรสะท้อนถึงการพัฒนาปัญญาหลากหลายด้าน ซึ่งควรรวมถึงความสามารถที่แตกต่างกัน เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การแสดงออกเชิงศิลปะ การเคลื่อนไหว หรือการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในทุกด้านที่สำคัญ ขั้นที่ 3 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทฤษฎีพุทปัญญาเน้นการใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นการพัฒนาปัญญาหลายด้าน เช่น กิจกรรมที่ใช้การอ่าน การเขียน หรือการเล่าเรื่อง เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านภาษา กิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เพื่อเสริมปัญญาด้านตรรกศาสตร์-คณิตศาสตร์ การใช้ดนตรี การเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมทางกายภาพ เช่น กีฬา เพื่อส่งเสริมปัญญาด้านดนตรี และปัญญาด้านการเคลื่อนไหว หรือการทำงานเป็นกลุ่ม การสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาปัญญาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ขั้นที่ 4 การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ในการพัฒนาหลักสูตรตามพุทปัญญาจะต้องมีการจัดหาสื่อและเครื่องมือการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย เช่น หนังสือ ดนตรี วิดีโอ เกม กิจกรรมแบบตัวต่อตัว หรือการใช้สื่อดิจิทัล เพื่อให้ครอบคลุมการเรียนรู้ในทุกด้านและเหมาะสมกับปัญหาที่ผู้เรียนแต่ละคนถนัด ขั้นที่ 5

การประเมินผลการเรียนรู้ โดยการประเมินผู้เรียนตามทฤษฎีหุปัญญาจะไม่จำกัดเพียงแค่การทดสอบทางวิชาการแบบดั้งเดิม แต่จะใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินผ่านผลงาน การนำเสนอโครงการ การทำงานกลุ่ม การแสดงละคร การแสดงดนตรี หรือการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้สามารถวัดผลการพัฒนาศักยภาพในปัญญาหลายด้านได้อย่างรอบด้าน และขั้นที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร หลังจากที่มีการประเมินแล้ว ผู้สอนหรือผู้พัฒนาหลักสูตรควรนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป เพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในแต่ละรุ่นได้อย่างเหมาะสม จะเห็นได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรตามทฤษฎีหุปัญญามุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในหลายด้าน ไม่จำกัดเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง หลักสูตรจึงต้องมีความหลากหลายในวิธีการเรียนการสอน การประเมิน และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเติบโตและพัฒนาศักยภาพที่แท้จริงของตนในทุกมิติ

แนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก

แนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสถานที่ที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียนในทุกด้าน โดยมีเป้าหมายหลักคือการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและสามารถเจริญเติบโตได้อย่างสมดุลทั้งด้านการศึกษาและสังคม แนวคิดนี้ยึดหลักการว่าการศึกษาไม่ควรมุ่งเน้นเพียงแค่การเรียนรู้ทางวิชาการ แต่ต้องรวมถึงการพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และศีลธรรมของนักเรียนด้วย (UNESCO, 2016) โดยแนวคิดนี้มีจุดเน้น 3 ประการหลัก ได้แก่ ประการที่ 1 บรรยากาศของโรงเรียน ประการที่ 2 ความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียนเป็นหัวใจหลักของแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข และ 3 กระบวนการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้ในโรงเรียนแห่งความสุขควรเป็นการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ ยืดหยุ่น และสนุกสนาน

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

ไทเลอร์ (Tyler, 1949) มีแนวคิดหลักในการพัฒนาหลักสูตรว่าควรเป็นระบบและมีเหตุผล โดยตั้งอยู่บนคำถามหลัก 4 ข้อ ซึ่งหลักสูตรควรมีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 ควรกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้อะไรบ้าง โดยมีการตั้งจุดมุ่งหมายชัดเจน คือรากฐานของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ควรมาจาก 3 แหล่งได้แก่ ความต้องการของผู้เรียน สังคมและศาสตร์ของเนื้อหา ประการที่ 2 จะนำประสบการณ์การเรียนรู้อะไรมาใช้เพื่อให้ นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์นั้น จะต้องมีการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และวัตถุประสงค์ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสร้างประสบการณ์ตรง ประการที่ 3 จะจัด

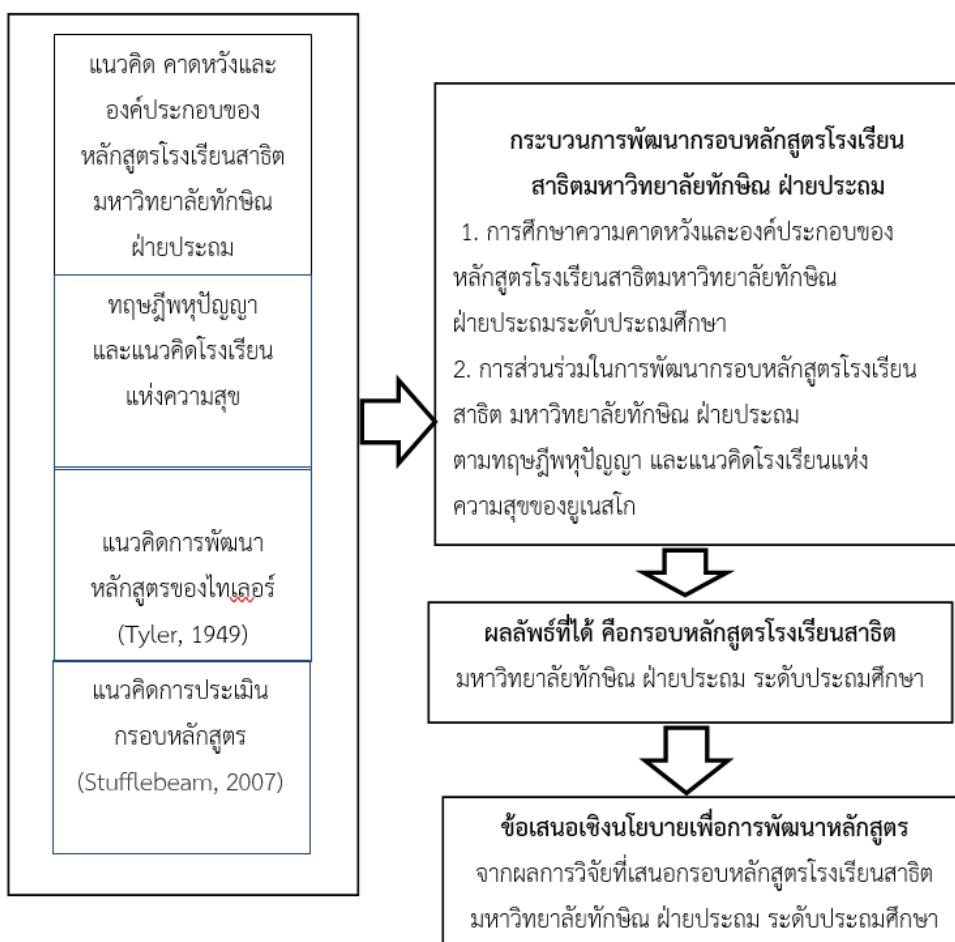
กิจกรรมการเรียนรู้อย่างไรให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง จะต้องมีการจัดลำดับและบูรณาการกิจกรรมในลักษณะ Spiral curriculum หรือ Theme-based โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบต่อเนื่อง ทบทวน และขยายความรู้ และ ประการที่ 4 จะประเมินผลอย่างไรว่าเป้าหมายการเรียนรู้บรรลุผลแล้วหรือไม่ จะต้องใช้เครื่องมือที่วัดผลพฤติกรรมการเรียนรู้ได้จริง ทั้งแบบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ และมีการประเมินเพื่อ พัฒนา มากกว่าการตัดสิน

ในส่วนการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ในงานวิจัยตามบริบทโรงเรียนสาธิตฯ เพื่อใช้เป็นกรอบโครงสร้างการวางหลักสูตร ที่ชัดเจน มีเป้าหมาย และการจัดการที่สามารถวัดผลได้ ทำให้หลักสูตรที่จะพัฒนามุ่งเน้นแนวคิดทฤษฎีปัญหา และแนวคิด โรงเรียนแห่งความสุข ซึ่งตั้งอยู่บนฐานแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีความเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่กรอบหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และปรัชญาการศึกษาที่กำหนดไว้ในทุกระดับ

แนวคิดการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นโดย สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2007) เน้นการประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การประเมินบริบท เพื่อทำความเข้าใจความต้องการ ปัญหา และโอกาสในการพัฒนาหลักสูตร ด้านที่ 2 การประเมินปัจจัยนำเข้า เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของ ทรัพยากร บุคลากร และแผนงานที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ด้านที่ 3 การประเมินกระบวนการ เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานตามหลักสูตรเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และมีปัญหาอุปสรรคใดบ้าง และด้านที่ 4 การประเมินผลผลิต เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ทั้งผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และผลกระทบต่อสถานศึกษาและสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นไป ตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการออกแบบและพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพุทธิปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก และ 2) ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพุทธิปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ในส่วน

ของการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 3) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิ และ 4) ประเมินกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนสาธิต จำนวน 9 คน กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 23 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวม 45 คน ซึ่งเกณฑ์การคัดเลือกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยอาศัยความเกี่ยวข้องทางบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และความเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา และประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีคำสั่งแต่งตั้งจากโรงเรียนสาธิตและรับเชิญจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา อย่างเป็นทางการ

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามการมีส่วนร่วมฯ ได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 2) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฯ ได้ผ่านการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่า ICO เท่ากับ 1.00 3) แบบประเมินกรอบหลักสูตรฯ ได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 และแบบสอบถามสำหรับประเด็นสนทนากลุ่ม ได้ผ่านการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่า ICO เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ยื่นขอจริยธรรมในโครงการวิจัย และทบทวนกรอบหลักสูตรโรงเรียนชั้นนำร่วมกับการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพความคาดหวัง จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนสาธิต

ระยะที่ 3 ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตร จากการวิเคราะห์เอกสารและสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วทำการยกร่างองค์ประกอบหลักสูตรฯ

ระยะที่ 4 วิพากษ์หลักสูตรโรงเรียนสาธิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ระยะที่ 5 ประชุมทำร่างกรอบหลักสูตรโรงเรียน และนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรต่อคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน

ระยะที่ 6 ประเมินกรอบหลักสูตร

ระยะที่ 7 จัดทำรายงานการวิจัยและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน
สาธิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จะใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัย

1. สภาพคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการออกแบบและพัฒนากรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพุทฺพปัญญา และแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก จากการสัมภาษณ์และสนทนากับผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้บริหารโรงเรียนสาธิตกับคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนสาธิตฯ ซึ่งได้วิเคราะห์ “คำสำคัญ” และ “แนวคิดสำคัญ” เกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม พบว่า มีการระบุประเด็นสำคัญ อย่างชัดเจน ได้แก่ การเน้นการเรียนรู้ตนเอง การปรับตัวในตลาดแรงงาน การใช้เทคโนโลยี การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง และคณะกรรมการโดยข้อมูลเหล่านี้ นำไปใช้เป็นหลักการ แนวคิดสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนสาธิตฯ ที่พึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ของอธิการบดี ว่า “หลักสูตร ควรทำให้นักเรียน สนุกในการเรียนรู้ สุขสร้างสรรค์ รู้จักแบ่งปัน และมีความเป็นพลเมืองตั้งแต่ปฐมวัย” และสัมพันธ์กับหลักการสำคัญของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตฯ ของประธานคณะกรรมการโรงเรียนสาธิตฯ ว่า “หลักสูตรโรงเรียนสาธิตฯ ควร เป็นหลักสูตรมุ่งพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยะภาพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตฯ” โดยตั้งอยู่บนฐานแนวคิดทฤษฎีพุทฺพปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข

2. องค์ประกอบของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนร่วมในการพัฒนากรอบ หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บน

ฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก พบว่า องค์ประกอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ควรมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วนคือ องค์ประกอบพื้นฐานและองค์ประกอบสำคัญ โดยองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ ปรัชญา เจตนารมณ์ ค่านิยม เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ส่วนองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ เป้าหมายคุณภาพผู้เรียน สมรรถนะ คุณลักษณะ ผลการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยี การวัดและประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการหลักสูตร

3. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.88)

4. ผลการประเมินกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.83)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษา สภาพคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการออกแบบและพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการออกแบบและพัฒนารอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม พบว่า ทุกภาคส่วนมีความคาดหวังที่สอดคล้องกันในการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งสร้าง “มนุษย์ที่สมบูรณ์” ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพเฉพาะบุคคล โดยเน้นทั้งความสุขในการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะชีวิต และความสามารถในการปรับตัวในอนาคต ซึ่งสะท้อนแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขและทฤษฎีพหุปัญญาอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณาในกรอบแนวคิดของ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ พบว่า ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับหลักการสำคัญในข้อที่ 1 ของไทเลอร์ คือ “สถานศึกษาควรบรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไร” โดยข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการอำนวยการ ได้สะท้อนจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ชัดเจน ได้แก่ การสร้างผู้เรียนให้มีความสุข มีคุณลักษณะความเป็นพลเมือง และสามารถพัฒนา

ศักยภาพตามความถนัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเกิดจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่ง ทั้งผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ และบริบทของสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของไทเลอร์อย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังสะท้อนการ “ขยายกรอบแนวคิดของไทเลอร์” ในมิติที่ลึกยิ่งขึ้น กล่าวคือ แม้ไทเลอร์จะเน้นจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและวัดผลได้ แต่ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในงานวิจัยนี้ ได้ก้าวไปสู่การให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเชิงนามธรรม เช่น “ความสุขในการเรียนรู้” “การรู้จักตนเอง” และ “การเรียนรู้ตลอดชีวิต” ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่วัดได้ยากในเชิงปริมาณ สะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านจากการกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ไปสู่การกำหนดเป้าหมายเชิงสมรรถนะและคุณลักษณะ ในประเด็นของข้อที่ 2 และ 3 ของไทเลอร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับการออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยตนเองและการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไทเลอร์ที่มุ่งให้ประสบการณ์การเรียนรู้เชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้ได้ขยายแนวคิดดังกล่าวไปสู่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทของผู้เรียน ซึ่งไม่ได้ปรากฏอย่างชัดเจนในรูปแบบเชิงเส้นของไทเลอร์ ในด้านข้อที่ 4 ของไทเลอร์เกี่ยวกับการประเมินผล พบว่า แม้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนรู้ แต่แนวโน้มที่ปรากฏในงานวิจัยนี้เน้นการประเมินเพื่อพัฒนาและการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มากกว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์ปลายทางเพียงอย่างเดียว ซึ่งสะท้อนถึงการปรับแนวคิดการประเมินให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับรูปแบบของไทเลอร์ในด้านโครงสร้างเชิงระบบของการพัฒนาหลักสูตร แต่ในขณะเดียวกันก็ได้สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของไทเลอร์ โดยเฉพาะในบริบทการศึกษาสมัยใหม่ที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว งานวิจัยนี้จึงไม่ได้ปฏิเสธแนวคิดของไทเลอร์ แต่เป็นการ “ต่อยอดและปรับใช้” ให้สอดคล้องกับแนวคิดร่วมสมัยทั้งการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมการเรียนรู้เฉพาะบุคคล และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นทิศทางสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จากผลการวิจัยในส่วนนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการแปลงแนวคิดเชิงปรัชญาไปสู่การปฏิบัติที่จับต้องได้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญของกรอบหลักสูตรใหม่ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิเน้นย้ำว่าองค์ประกอบด้านพื้นฐานของหลักสูตรควรมีเป้าหมายที่

ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่ต้อง มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ ยอมรับ ความหลากหลาย เพื่อผลักดันการสร้างหลักสูตรที่เน้นพหุปัญญาและความสุข เป้าหมายของ หลักสูตรควร วัดผลได้จากหลายมิติ เพื่อไม่ให้ตัดโอกาสนักเรียนที่มีความสามารถเฉพาะด้าน และเพื่อลดความเครียดจากการแข่งขันทางวิชาการเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้อง กับทฤษฎีพหุปัญญา นอกจากนี้ ในส่วนขององค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ ความเห็นว่า วิสัยทัศน์หลักสูตร ควรมุ่งพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน ไม่เน้นวิชาการเพียงอย่างเดียว โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการทำให้ผู้เรียนจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สำหรับ สมรรถนะผู้เรียน ควร เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา และสิ่งที่ สำคัญอย่างยิ่ง คือ การที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าการประเมินสมรรถนะควร เน้นกระบวนการ มากกว่า ผลลัพธ์ เพื่อให้สามารถประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคลในด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ถูkmองว่า เป็นหัวใจหลักในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามแนวทางของยูเนสโก และควรเกิดจากประสบการณ์จริง เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม สร้างสรรค์หรือการอยู่ร่วมกับเพื่อน ไม่ใช่จากการบอกด้วยการสอนเพียงอย่างเดียว ซึ่ง ผลการวิจัยในส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้นำปรัชญาเชิงนามธรรมของ ทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขมาแปลงเป็นองค์ประกอบหลักสูตรที่ปฏิบัติ ได้จริง โดยการเสนอให้การวัดผลมีความหลากหลายและเน้นที่กระบวนการ เป็นตัวอย่างที่ ชัดเจนที่สุดของการนำปรัชญามาสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการยอมรับว่าความสามารถของ มนุษย์ไม่ได้จำกัดอยู่แค่คะแนนสอบเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ข้อมูลได้ระบุถึง อุปสรรคสำคัญ คือ ค่านิยมที่มุ่งเน้นไปที่การให้คะแนนและมาตรฐานกลางในระบบการศึกษา ของชาติ ซึ่งเป็นความตึงเครียดเชิงโครงสร้างที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องเผชิญ ซึ่งการพัฒนา กรอบหลักสูตรใหม่นี้ จึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่ยืดหยุ่น เช่น การเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา และการใช้ แฟ้มสะสมงานควบคู่ไปกับการประเมินมาตรฐานกลาง เพื่อให้สามารถบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ โดยผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรตามความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสามารถแปลงแนวคิดเชิงปรัชญาไปสู่ การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของหลักสูตรที่ มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยอมรับความหลากหลาย และพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ซึ่ง สอดคล้องโดยตรงกับ ทฤษฎีพหุปัญญาของ Gardner ที่มองว่ามนุษย์มีความสามารถที่ หลากหลายและไม่สามารถวัดได้ด้วยเกณฑ์เดียว ผลการวิจัยที่เสนอให้มีการวัดผลหลายมิติและ

ลดการพึ่งพาการสอบเพียงอย่างเดียว จึงเป็นการยืนยันแนวคิดดังกล่าว และสะท้อนการนำทฤษฎีสู่การออกแบบหลักสูตรที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างแท้จริง ในขณะเดียวกัน การที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความสำคัญกับ “ความสุขของผู้เรียน” และการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีจิตสาธารณะ และการเรียนรู้ที่มีความหมาย สอดคล้องกับแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของ UNESCO ที่เน้นให้โรงเรียนเป็นพื้นที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมสุขภาวะทั้งกายและใจ ผลการวิจัยที่ชี้ว่าคุณลักษณะเหล่านี้ควรเกิดจาก “ประสบการณ์จริง” มากกว่าการสอนเชิงบอกกล่าว แสดงให้เห็นถึงการออกแบบหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนแห่งความสุขนอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนความสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างทางสังคมของการเรียนรู้ของ Vygotsky โดยเฉพาะในประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิเน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ การมีส่วนร่วม และการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ครู และสังคมรอบตัว จึงเป็นการสะท้อนการนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบหลักสูตรอย่างชัดเจน และเมื่อพิจารณาในกรอบของ ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอมีความสอดคล้องกับโครงสร้าง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ และการประเมินผลที่สอดคล้องกับเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยได้สะท้อนการ “ขยายกรอบของไทเลอร์” อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในประเด็นของการประเมินผล ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าควร “เน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์” และใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น แฟ้มสะสมงาน และการประเมินเพื่อพัฒนาซึ่งแตกต่างจากแนวคิดดั้งเดิมของไทเลอร์ที่เน้นการวัดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ในอีกมิติหนึ่ง ผลการวิจัยยังสะท้อน “ความตึงเครียดเชิงโครงสร้าง” ระหว่างแนวคิดหลักสูตรเชิงพหุปัญญาและความสุข กับระบบการศึกษาที่ยังคงยึดโยงกับการประเมินแบบมาตรฐานกลางและการให้ความสำคัญกับคะแนนสอบ ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้จริง ประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่า แม้แนวคิดเชิงทฤษฎีจะได้รับการยอมรับ แต่การนำไปปฏิบัติจำเป็นต้องอาศัยความยืดหยุ่นและกลไกเชิงระบบ เช่น การผสมผสานการประเมินหลายรูปแบบ เพื่อให้สามารถตอบสนองทั้งมาตรฐานของชาติและความต้องการของผู้เรียนได้พร้อมกัน โดยสรุป ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาองค์ประกอบของหลักสูตรไม่ได้เป็นเพียงการกำหนดโครงสร้าง แต่เป็นกระบวนการบูรณาการแนวคิดทางทฤษฎีหลายมิติ ได้แก่ พหุปัญญา โรงเรียนแห่งความสุข โครงสร้างทางสังคมของการเรียนรู้ และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ ซึ่ง

เมื่อบูรณาการเข้าด้วยกันแล้ว ทำให้เกิดกรอบหลักสูตรที่มีความสมดุลระหว่าง “ความเป็นระบบ” และ “ความยืดหยุ่น” สามารถตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 การพัฒนากรอบหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลการพัฒนากรอบหลักสูตรในวัตถุประสงค์นี้เป็นผลลัพธ์เชิงประจักษ์จากกระบวนการวิจัยที่ครอบคลุม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณ ได้สะท้อนความสำเร็จของกระบวนการนี้ โดยมีข้อมูลที่น่าสนใจอย่างยิ่ง คือ แม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จะไม่รู้จักทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข แต่ระดับความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในทุกมิติกลับอยู่ในระดับ มากที่สุดซึ่งผลลัพธ์นี้บ่งชี้ว่าความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตรไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้เชิงลึกที่ผู้มีส่วนร่วมมีอยู่แต่เดิม แต่มาจากผลของการวิจัยที่ได้ออกแบบกลไกที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในหลักสูตร และสิ่งนี้เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ากระบวนการที่เข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับได้อย่างไร ในส่วนของกรอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น สะท้อนผลลัพธ์ที่จับต้องได้ของแนวคิดเชิงปรัชญาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนด อัตลักษณ์ ที่เป็นรูปธรรมว่า “พี่ “พราวคิด(ส์)” สุภาพ และมีศักยภาพทางวิชาการตามวัย (The Proud Kids) มีความสามารถเพิ่มเติม ด้านกีฬา 1 ประเภท ดนตรี 1 ชิ้น และภาษาเพิ่มเติม 1 ภาษา ภายใต้โมเดล 111SML” ซึ่งโมเดลนี้ได้นำแนวคิดพหุปัญญาที่ค่อนข้างเป็นนามธรรมมาสร้างเป็นอัตลักษณ์ที่วัดผลได้และเป็นรูปธรรมอย่างหาได้ยากในงานวิจัยด้านหลักสูตรส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (PLOs) ที่แบ่งเป็น 4 ด้านอย่างเป็นระบบ ได้แก่ A (Attribute: คุณลักษณะอันพึงประสงค์) S (Skills: ทักษะสำคัญ) K (Knowledge: ความรู้) และ C (Competency: ศักยภาพและอัจฉริยภาพ) ซึ่งเรียกว่า A-S-K → C Learning Approach โดยการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนนี้ จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไปปฏิบัติได้อย่างมีทิศทาง และสามารถสร้างความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้ปกครองได้ง่ายขึ้น ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากรอบหลักสูตรโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะประเด็นที่ผู้ตอบ

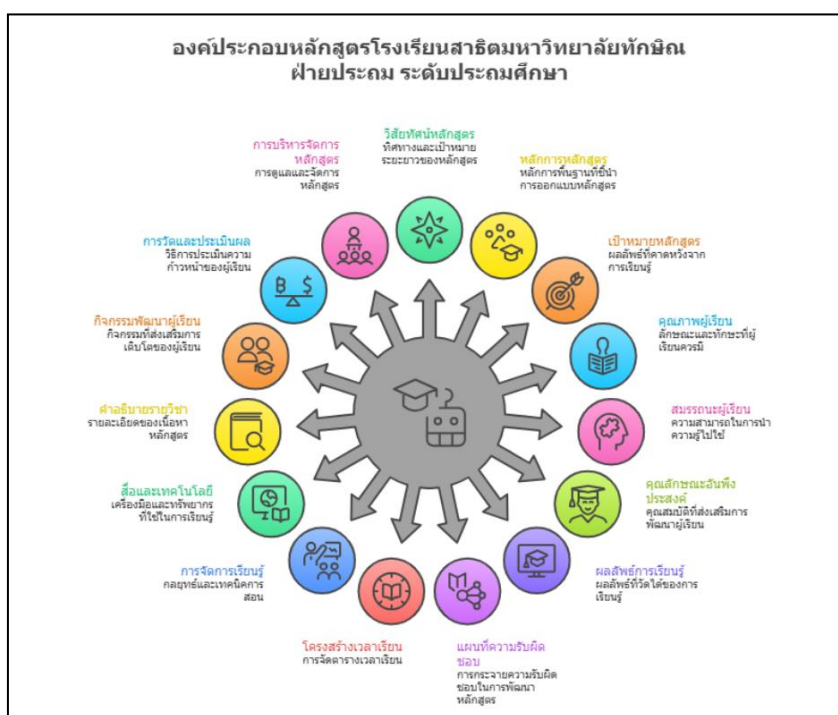
แบบสอบถามส่วนใหญ่แม้จะไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีปัญหาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุข แต่กลับมีระดับความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุดซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า “กระบวนการมีส่วนร่วม” เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนความสำเร็จของหลักสูตรมากกว่าความรู้เชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 4 การประเมินกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีปัญหาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ในด้านบริบท (Context Evaluation) ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ผลการประเมินกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา บนฐานทฤษฎีปัญหาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกรอบหลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ชุมชน และความต้องการของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะการมุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านตามทฤษฎีปัญหา ควบคู่กับการสร้างความสุขในการเรียนรู้ตามแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการสะท้อนความคาดหวังและความต้องการของสังคมต่อคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงทำให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพบริบทที่แท้จริงของสถานศึกษาและชุมชน นอกจากนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีปัญหาและโรงเรียนแห่งความสุข ยังสะท้อนให้เห็นถึงการมองผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัด และศักยภาพที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam ที่มองว่าการประเมินบริบทเป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นและความเหมาะสมของเป้าหมายก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างแท้จริง ในด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าของกรอบหลักสูตรมีความเหมาะสม ทั้งในด้านโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนความพร้อมของครูผู้สอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรได้รับการออกแบบอย่างเป็นระบบและมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดทฤษฎีปัญหาและโรงเรียนแห่งความสุข ทั้งนี้ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ ช่วยให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งการเตรียมความพร้อมด้านสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

ยังมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสุข ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ประเด็นความพร้อมของครูในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักสูตร เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการจัดการเรียนรู้บนฐานพหุปัญญาและโรงเรียนแห่งความสุข จำเป็นต้องอาศัยครูที่มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และใช้วิธีการสอนที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ CIPP Model ที่ให้ความสำคัญกับการประเมินความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร และแผนงานก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริง ในด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า กระบวนการดำเนินงานตามกรอบหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพหุปัญญาอย่างหลากหลาย การใช้แนวทาง Active Learning และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสุขของผู้เรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถนำแนวคิดเชิงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และแสดงศักยภาพของตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น ขณะเดียวกัน การสร้างบรรยากาศแห่งความสุข ความปลอดภัย และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความหมายตามแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก นอกจากนี้ การมีระบบนิเทศ ติดตาม และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ยังสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam ที่มองว่าการประเมินกระบวนการเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบการดำเนินงาน และนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และในด้านผลผลิต (Product Evaluation) ผลการวิจัยพบว่า กรอบหลักสูตรสามารถส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ได้ ทั้งด้านการพัฒนาพหุปัญญา สุขในการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ ทักษะชีวิต และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และการดำรงชีวิต ทั้งนี้ การพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดพหุปัญญาช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพและความถนัดของตนเอง ขณะที่แนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตในโรงเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี

ความสุขและยั่งยืน นอกจากนี้ การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อกรอบหลักสูตร ยังสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาได้ในระดับที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินผลผลิตของ CIPP Model ที่มุ่งตรวจสอบว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและก่อให้เกิดคุณค่าแก่ผู้เรียนและสังคมได้จริง

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป 1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคาดหวังให้หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม มุ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้เทคโนโลยี การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยพัฒนาศักยภาพและอัจฉริยภาพของผู้เรียนตามทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขของยูเนสโก 2. องค์ประกอบของหลักสูตรแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบพื้นฐาน เช่น ปรัชญา เจตนารมณ์ ค่านิยม เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ และองค์ประกอบสำคัญ เช่น วิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร 3. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนารอบหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงความร่วมมือและการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งจากทุกภาคส่วน 4. ผลการประเมินกรอบหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งด้านความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้จริงในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับโรงเรียนสาธิตฯ

1. สำหรับผู้บริหารโรงเรียนสาธิตฯ ควรจัดทำแผนการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจในกรอบหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยเฉพาะโมเดล 111SML และ A-S-K → C Learning Approach ให้กับครูและผู้ปกครอง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีวิสัยทัศน์ร่วมกันและสามารถนำหลักสูตรไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. สำหรับครูผู้สอน ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องในด้าน Learning Design ที่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ และได้รับการสนับสนุนให้ทดลองใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย ซึ่งเน้น กระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ ได้แก่ การใช้แฟ้มสะสมงาน และการประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้สามารถปลดปล่อยศักยภาพที่หลากหลายของผู้เรียน
3. สำหรับนักวิจัย ควรมีการวิจัยต่อเนื่องเพื่อติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรเมื่อนำไปใช้จริง โดยเฉพาะในมิติของความสุขและพัฒนาการแบบพหุปัญญาที่เป็นหัวใจของหลักสูตร นอกจากนี้ ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายผลโมเดลการพัฒนาหลักสูตรนี้ไปสู่โรงเรียนหรือระดับการศึกษาอื่น ๆ เพื่อ เป็นต้นแบบให้กับวงการการศึกษาในวงกว้างต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ทางทฤษฎี

1. การแปลงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ จากงานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นถึงวิธีการนำทฤษฎีพหุปัญญาและแนวคิดโรงเรียนแห่งความสุขมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลักสูตรที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ผ่าน การกำหนดอัตลักษณ์ของนักเรียนว่า "พี่ "พรवादิด(ส์)" สุภาพและมีศักยภาพทางวิชาการตามวัย มีความสามารถเพิ่มเติม ด้านกีฬา 1 ประเภท ดนตรี 1 ชิ้น และภาษาเพิ่มเติม 1 ภาษา ซึ่งเป็น

การสร้างผลลัพธ์ที่วัดผลได้และเป็นรูปธรรมจากแนวคิดพหุปัญญา 2. การพัฒนาหลักสูตรแบบร่วมสมัย ควรนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ มาใช้ในการวิเคราะห์แนวโน้มและจัดการข้อมูลแบบ real-time เนื่องจากการเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการพัฒนาหลักสูตรที่ตายตัวให้เป็นระบบที่ตอบสนองได้ และมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยและตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต 3. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ในงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าแม้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่วนใหญ่ จะไม่รู้จักรหัสภูมิทางการศึกษา แต่กระบวนการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งสามารถสร้างความพึงพอใจและฉันทามติได้ ซึ่งยืนยันว่า การออกแบบกระบวนการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรมากกว่าระดับความรู้เชิงทฤษฎีของผู้เข้าร่วม ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาผลการใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งศึกษาปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการใช้หลักสูตรโดยเฉพาะการนิเทศ ผ่านกระบวนการวิจัยทางการเรียนรู้และการวิจัยทางการบริหารการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในวงรอบต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งได้พิจารณาสนับสนุนให้ทุนงานวิจัยเรื่องนี้ โดยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มหาวิทยาลัยทักษิณ

เอกสารอ้างอิง

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2566). *แผนกลยุทธ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณระยะห้าปี (พ.ศ. 2566-2570)*. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2566). *แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยทักษิณระยะห้าปี (พ.ศ. 2566-2570)*. สงขลามหาวิทยาลัยทักษิณ.
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม. (2568). *หลักสูตรโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม ระดับประถมศึกษา*. สงขลา: โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยทักษิณ ฝ่ายประถม

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานয়กรฐมนตรี. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง หน้า 1 (1 พฤศจิกายน 2565).
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic Books.
- Guskey, T. R. (2000). *Evaluation professional development*. Thousand Oak, CA: Corwin
- Stufflebeam, D. L. (2007). *CIPP Evaluation Model Checklist*. Retrieved from: www.wmich.edu/evalctr/checklists.
- Tyler, R. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago.
- UNESCO. (2016). *Happy Schools! A Framework for Learner Well-being in the AsiaPacific*. (TH/IQE/ C3/16/006-500).